

PATVIRTINTA:

Lietuvių kalbos instituto direktoriaus

2018 m. kovo 20 d. įsakymu Nr. BR-4

Lietuvių kalbos institutas

90.900.1598

2018–2020 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

Svarstyta 2018 m. kovo 16 d. Lietuvių kalbos instituto Mokslo tarybos posėdyje.

Lietuvių kalbos instituto Mokslo tarybos posėdžio 2018-03-16 nutarimu Nr. 61 pritarta 2018–2020 metų strateginiam veiklos planui.

I. MISIJA IR STRATEGINIAI POKYČIAI

Naujų fundamentinių ir taikomųjų žinių apie lietuvių kalbą ir raštiją kūrimas, nematerialiojo kalbinio paveldo kaupimas, sisteminimas ir sklaida, aktualių valstybei ir visuomenei kalbos raidos ir funkcionavimo uždavinių sprendimas, lituanistikos palaikymas pasaulyje.

VEIKLOS PRIORITETAI

Lietuvių kalbos instituto veikla įgyvendina Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 2017–2019 m. strateginio veiklos plano strateginius tikslus ir uždavinius – vykdo mokslo ir studijų plėtrą, skatina darnią žmogaus ir visuomenės raidą, stiprinančią šalies konkurencingumą ir sudarančią sąlygas inovacijomis, plėtojant studijas ir MTEP, kuria naujas žinias, siekiant sustiprinti šalies pranašumus, skatina tarpinstitucinį, tarpsektorinį ir tarptautinį bendradarbiavimą plėtojant aukščiausio lygio mokslinius tyrimus, telkia ir stiprina žmogiškąjį potencialą tyrimams plėtoti ir vykdyti.

ASIGNAVIMAI VEIKLOS PRIORITETAMS ĮGYVENDINTI

Prioriteto pavadinimas	2018 m. asignavimai, tūkst.eur.
Skatinti šalies mokslo ir technologijų pažangą, plėtoti informacinę ir žinių visuomenę, didinti švietimo, kultūros, mokslo, sveikatos apsaugos finansavimą	1078,0

STRATEGINIAI TIKSLAI IR PROGRAMOS

Strateginis Lietuvių kalbos instituto tikslas: lietuvių kalbos mokslinių tyrimų bei taikomosios veiklos plėtojimas ir sklaida.

Lietuvių kalbos institutas kuria naujas žinias apie lietuvių kalbos funkcionavimą ir istoriją, įgyvendindamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1797 patvirtintus įstatus. Lietuvių kalbos instituto veiklos kryptys:

- lietuvių kalbos istorijos ir raštijos raidos tyrimai;
- lietuvių kalbos leksikos ir leksikografijos, terminologijos ir teorinės terminografijos, gramatikos ir tipologijos, onomastikos tyrimai;
- lietuvių kalbos funkcionavimo visuomenėje ir pragmatikos tyrimai;
- lietuvių tarmių ir sociolingvistikos tyrimai;

- lituanistikos ir lituanikos dabartinių bei istorinių kontaktų tyrimai;
- lietuvių kalbotyros istorijos tyrimai;
- lietuvių kalbos funkcionavimo informacinėse technologijose tyrimai.

Fundamentinių tyrimų rezultatai ir mokslinė kompetencija panaudotina taikomojoje veikloje: kuriant modernius mokslo veiklos produktus, skirtus visuomenės poreikiams tenkinti (žinynai, žodynai, enciklopedijos, kalbos šaltinių publikavimas, elektroninė leidyba, internetiniai leidiniai), atliekant lietuvių kalbos reiškinių ir terminų vertinimo, norminimo, ekspertavimo paslaugas, diegiant lietuvių kalbą elektroninėje terpėje. Lietuvių kalbos institute skaitmeninamas, kaupiamas ir toliau tvarkomas Tarmių archyvas bei lietuvių kalbos išteklių duomenų bazės: akademinio „Lietuvių kalbos žodyno“ elektroninė kartoteka su paieškos sistema, senųjų raštų duomenų bazė, tarmių duomenų bazė, bendrinės kalbos duomenų bazė, svetimžodžių duomenų bazė, duomenų bazė „Lietuvių kalbos terminų sinonimija“, duomenų bazė „Naujažodžių duomenynas“, kalbos konsultacijų bankas, dabartinės vartosenos skaitmeninė kartoteka, kalbos rekomendacijų kompiuterinė duomenų bazė, istorinių vietovardžių duomenų bazė, dabartinių vietovardžių duomenų bazė, asmenvardžių duomenų bazė, Skolintų terminų ir jų atitikmenų žodyno duomenų bazė, administracinės kalbos aktualijų duomenų bazė ir kt. Stengiantis, kad šie duomenys būtų patogiai prieinami ir maksimaliai naudingi mokslo ir plačiajai visuomenei, sukurta Lietuvių kalbos skaitmeninių išteklių informacinė sistema (lkiis.lki.lt), per kurią jau dabar galima prieiti prie dialektologinių, onomastikos, leksikologijos, edukacinių lietuvių kalbos išteklių.

Besikeičiantys visuomenės ir valstybės raidos poreikiai bei mokslo politikos prioritetai nuolat iškelia naujų uždavinių, kuriuos Lietuvių kalbos institutas sėkmingai sprendžia, pvz.: 2015 m. pradėti ekonominės lingvistikos, mokyklinės lituanistikos, eksperimentinės fonetikos ir fonologijos, perceptyvines dialektologijos tyrimai.

Siekiant palaikyti aukštą Lietuvių kalbos instituto mokslinę kompetenciją, kuri užtikrintų modernų fundamentinių ir taikomųjų tyrimų lygį, bendradarbiaujama su universitetais ir kitomis mokslo įstaigomis rengiant aukščiausios kvalifikacijos filologijos krypties mokslininkus. Iki 2011 m. Lietuvių kalbos institutas filologijos krypties doktorantūros teisę buvo gavęs kartu su Vytauto Didžiojo universitetu. Nuo 2011 m. gauta bendros doktorantūros teisė kartu su Vytauto Didžiojo universitetu, Klaipėdos universitetu ir Šiaulių universitetu.

Lietuvių kalbos institutas 2012–2016 m. vykdė 4 ilgalaikių institucinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros penkerių metų trukmės programas:

1. Fundamentiniai ir taikomieji lietuvių ir kitų baltų kalbų vardyno tyrimai;

2. Fundamentiniai ir taikomieji lietuvių kalbos leksikos, leksinės semantikos ir terminologijos tyrimai;

3. Kalbos istorija ir kontaktai: fundamentiniai ir taikomieji kalbos raidos bei raštijos tyrimai;

4. Kalbos variantai: fundamentiniai ir taikomieji geolingvistikos ir sociolingvistikos tyrimai.

2017 m. gegužės 2 d. Lietuvos mokslo tarybos pirmininko nutarimu nr. 4S-482 patvirtintos šių programų baigiamosios ataskaitos.

2017–2021 m. laikotarpiu vykdomos naujos ilgalaikės institucinės programos, kurios nuosekliai tęs pirmojo periodo programų darbus:

1. Fundamentiniai ir taikomieji lietuvių ir kitų baltų kalbų vardyno bei etimologijos tyrimai.

2. XXI amžiaus tarmėtyros modelio kūrimas ir taikomieji regioninio variantiškumo tyrimai.

3. Fundamentalieji ir taikomieji šiuolaikinės bendrinės lietuvių kalbos pokyčių bei inovacijų tyrimai ir sklaida.

4. Sociolingvistiniai duomenynai, tyrimai ir populiarioji sklaida.

Lietuvių kalbos instituto dalyvavimas palaikant ir plėtojant šalies intelektualinį potencialą neapsiriboja Lietuvių kalbos instituto darbuotojų kvalifikacijos tobulinimu ir mokslininkų rengimu, bet yra neatsiejamas nuo visuomenės švietimo. Visuomenė turi žinoti, kaip tiriama lietuvių kalba, kokie tų tyrimų rezultatai ir reikšmė. Tai svarbi ne tik kalbinio tapatumo, bet ir bendrojo išsilavinimo bei savarankiško mąstymo ir savivokos prielaida. Visuomenei turi būti akivaizdu, kad Lietuvių kalbos institutas yra ne uždara mokslo institucija, bet paramos kitiems šaltinis, tenkinantis aktualiausių visuomenės kalbos žinių ir vartojimo poreikius, skelbiantis naujausius fundamentinių tyrimų ir taikomosios veiklos rezultatus, mokslo ir kultūros institucijų atstovams, studentams ir moksleiviams rengiantis seminarus ir kitus renginius, koordinuojantis informacijos apie lietuvių kalbos tyrimus sklaidą Lietuvoje ir užsienyje.

Pagrindinis Lietuvių kalbos instituto veiklos tikslas – lietuvių kalbos mokslinių tyrimų bei taikomosios veiklos plėtojimas ir sklaida.

Tikslo įgyvendinimo aprašymas.

1. Pagrindiniai strateginiai uždaviniai:

1.1. Užtikrinti aukščiausio lygio lietuvių kalbos mokslinius tyrimus ir taikomąją veiklą.

- 1.2. Rengti aukščiausios kvalifikacijos mokslininkus.
- 1.3. Kaupti ir plėtoti nacionalines kalbos išteklių duomenų bazes ir archyvus.
- 1.4. Užtikrinti lietuvių kalbos tyrimų sklaidą.

2. Pagrindinės priemonės. Strateginiai uždaviniai įgyvendinami plėtojant mokslinius tyrimus ir taikomosios veiklos darbus Lietuvių kalbos institute bei koordinuojant informacijos apie juos sklaidą visuomenėje.

2.1. Pirmojo uždavinio priemonės:

2.1.1. Plėtoti fundamentinius ir taikomuosius lietuvių kalbos leksikos, leksinės semantikos ir terminologijos tyrimus.

2.1.2. Plėtoti fundamentinius ir taikomuosius geolingvistinius ir sociolingvistinius tyrimus.

2.1.3. Plėtoti fundamentinius ir taikomuosius kalbos raidos bei raštijos tyrimus.

2.1.4. Plėtoti fundamentinius ir taikomuosius baltų kalbų vardyno tyrimus.

2.1.5. Plėtoti fundamentinius ir taikomuosius dabartinės lietuvių kalbos gramatikos tyrimus.

2.1.6. Plėtoti taikomuosius skaitmeninių kalbos išteklių tyrimus.

2.2. Antrojo uždavinio priemonės:

2.2.1. Bendradarbiaujant su universitetais rengti kalbotyros specialistus.

2.3. Trečiojo uždavinio priemonės:

2.3.1. Administruoti Lietuvių kalbos institute sukauptus lietuvių kalbos išteklius, kurti specializuotus programinius įrankius duomenų bazėms ir archyvams skaitmeninti ir pateikti juos elektronine forma.

2.4. Ketvirtojo uždavinio priemonės:

2.4.1. Rengti ir leisti aktualius mokslo ir mokslo taikomosios veiklos produktus – žinytus, žodynus, enciklopedijas, kalbos šaltinius.

2.4.2. Organizuoti mokslo, mokslo populiarinimo ir mokomuosius renginius, užtikrinti visuomenės informavimo ir švietimo veiklą.

3. Rezultato kriterijai (per metus):

3.1. Pasiiekti mokslinių tyrimų plėtros koeficientą 1,02.

3.2. Pasiiekti taikomosios veiklos plėtros koeficientą 1.

3.3. Pasiiekti mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos sklaidos koeficientą 1,02.

4. Produkto kriterijai (per metus):

4.1. Mokslo leidiniuose paskelbti apie 70 mokslinių straipsnių (vidutiniškai po 1,3 mokslinio straipsnio vienam mokslininko etatui).

4.2. Parengti apie 110 a. l. kolektyvinių mokslo sintezių ir kritinių šaltinių publikacijų (vidutiniškai po 2 a. l. vienam mokslininko etatui).

4.3. Parengti publikuoti 10 fundamentinių ir taikomųjų lietuvių kalbos tyrimų (monografijų, straipsnių rinkinių, šaltinių leidimų, mokslinių žodynų, elektroninių leidinių).

4.4. Trečiosios pakopos doktorantūros studijose rengti 13 doktorantų.

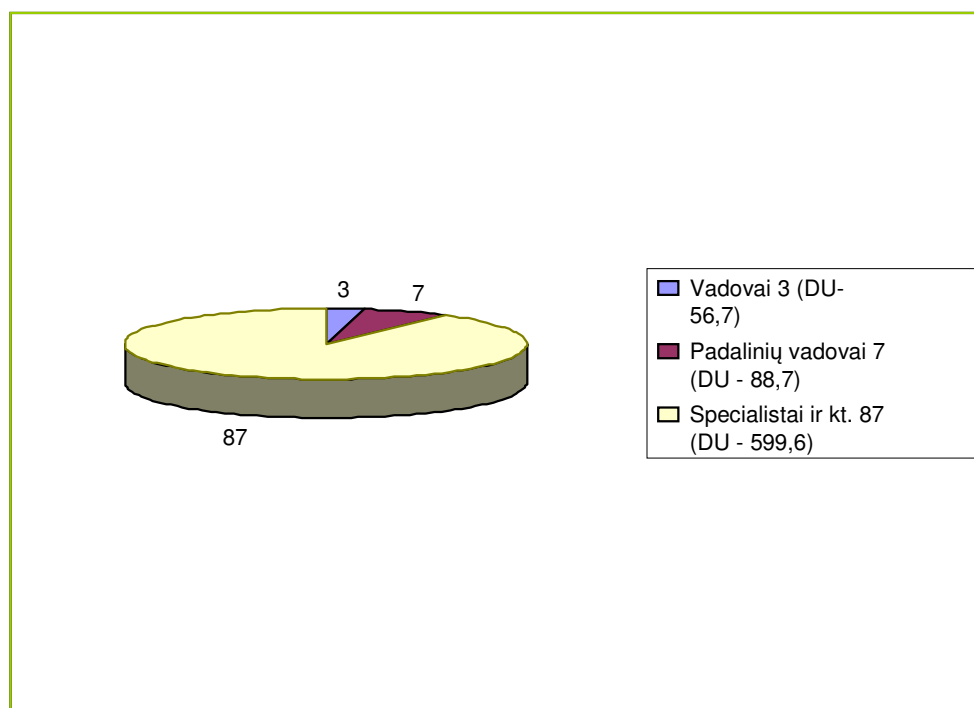
4.5. Kurti ir pildyti esamas duomenų bazes (11), siekti integruoti jas į bendrą sistemą.

4.6. Surengti 8 mokslo ir mokslo sklaidos renginius.

4.7. Parengti ir išleisti 3 mokslo žurnalų 4 tomus ir sąsiuvinius.

ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Pareigybių skaičius, vnt.	97	94	94	94
Išlaidos darbo užmokesčiui, tūkst. eur.	745,0	755,0	755,0	755,0

2017 metų pareigybių skaičius ir išlaidų darbo užmokesčiui pasiskirstymas (tūkst., EUR) pagal pareigybių grupes.

VALDYMO IŠLAIDOS

1 lentelė. 2018–2020-ųjų metų programų asignavimai ir valdymo išlaidos (tūkst. eur.)

Eil. Nr.	Programos pavadinimas	2018-ųjų metų asignavimai				Numatomi 2019-ųjų metų asignavimai				Numatomi 2020-ųjų metų asignavimai			
		iš viso	Iš jų išlaidoms			iš viso	Iš jų išlaidoms			iš viso	Iš jų išlaidoms		
			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	turtui įsigyti		iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	turtui įsigyti		iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	turtui įsigyti
1.	Lietuvių kalbos mokslinių tyrimų bei taikomosios veiklos plėtojimas ir sklaida	1078,0	1078,00	755,0		1078,0	1078,0	755,0		1078,0	1078,0	755,0	
	iš jų valdymo išlaidos*												
	Iš viso asignavimų programoms	1078,0	1078,0	755,0		1078,0	1078,0	755,0		1078,0	1078,0	755,0	
	iš jų valdymo išlaidos												
	Valdymo išlaidų dalis, procentais												

II. STRATEGINIŲ TIKSLŲ IR PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

VEIKLOS KONTEKSTAS

1. Išorės veiksniai.

1.1. Politiniai veiksniai. Lietuvių kalba yra valstybinė Lietuvos Respublikos kalba, ji aptarnauja visas valstybės ir visuomenės gyvenimo sritis. Lietuvių kalba kuriama ir reiškiasi Lietuvoje gyvenančių tautų, visų pirma lietuvių tautos, kultūra. Dėl šių priežasčių lietuvių kalbos tyrimas ir jo rezultatų sklaida yra valstybinės svarbos uždaviniai.

Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą lietuvių kalba tapo viena iš oficialių ES kalbų. Padidėjo jos prestižas ir tarptautinis vaidmuo. Tai skatina dar daugiau dėmesio skirti jos puoselėjimui ir tyrimui.

Ekonomikos ir visuomenės gyvenimo globalizacija veikia ir lietuvių kalbą. Jau kuris laikas ji patiria stiprią anglų kalbos įtaką. Šią įtaką būtina nuolat stebėti ir tirti, su jos poveikio rezultatais supažindinti visuomenę.

LKI socialinės plėtros uždavinys yra skleisti lietuvių kalbos ir kalbotyros žinias visuomenei, pirmiausia, mokykloms, taip pat ir globalios Lietuvos mastu.

1.2. Socialiniai veiksniai. Atvira visuomenė skatina idėjų, metodikos ir duomenų mainus bei sklaidą. Integracinė bei tarpdalykinė mokslo raida reikalauja šiuolaikiškų kalbos tyrimo metodų. Lietuvių kalbos tyrimai turi atitikti kintančios visuomenės poreikius. Besiformuojanti žinių visuomenė skatina intensyviau tirti lietuvių kalbos sandarą, tvarkyti ir skelbti kalbos išteklių archyvus bei šaltinius, kaupti naujus lietuvių kalbos išteklius. Vis glaudesnis bendradarbiavimas su kitų šalių kalbininkais leidžia perimti naujausias kalbotyros kryptis ir metodus ir juos pritaikyti lietuvių kalbos tyrimams.

1.3. Technologiniai veiksniai. Greita informacinių technologijų plėtra suteikia naujų galimybių lietuvių kalbai tirti, jos ištekliams kaupti ir tvarkyti. Šios technologijos leidžia kurti funkcionalias, laisvai prieinamas duomenų bazines, internetines lietuvių kalbos puoselėjimo ir tyrimų sklaidos priemones. Kita vertus, lietuvių kalba turi būti pritaikyta naujausioms visuomenės raidos tendencijoms. Didėja specialiosios lietuviškos kalbinės literatūros apie kalbos raidos tendencijas, pvz., svetimžodžių vartojimą, ir dabartines gyvenimo realijas atitinkančios lietuviškos terminijos poreikis.

2. Ištekliai (vidaus veiksniai).

2.1. Teisinė bazė. Lietuvių kalbos institute sukurta teisinė bazė, kurią sudaro Lietuvių kalbos instituto įstatai, Lietuvių kalbos instituto darbo reglamentas, pareiginiai nuostatai ir padalinių veiklos nuostatai. Veikia Lietuvių kalbos instituto Mokslo tarybos patvirtinta

mokslo darbuotojų darbų vertinimo sistema. Parengta nauja Lietuvių kalbos instituto Mokslo darbuotojų darbo planavimo ir vertinimo tvarka, naudojama Lietuvos Respublikos teisine baze, reglamentuojančia mokslo ir studijų sistemos veiklą.

2.2. Struktūra. Nuo 2015 m. pradėjo veikti nauja Lietuvių kalbos instituto struktūra.

Lietuvių kalbos institute veikia šeši moksliniai centrai: 1. Baltų kalbų ir vardyno tyrimų centras; 2. Raštijos paveldo tyrimų centras; 3. Geolingvistikos centras; 4. Sociolingvistikos centras; 5. Terminologijos centras; 6. Bendrinės kalbos tyrimų centras.

2016 m. vasarį pertvarkyta ir Lietuvių kalbos instituto infrastruktūrinė dalis – suformuoti tokie moksliniai padaliniai: 1. Bendrųjų reikalų ir infrastruktūros skyrius; 2. Finansų skyrius; 3. Mokslinė biblioteka; 4. Socialinių, kultūrinių inovacijų ir rinkodaros skyrius. Lituistikos židinys buvo panaikintas (2017 m. balandžio 28 d. Lietuvių kalbos instituto Mokslo tarybos nutarimu Nr. 43), o jo funkcijos perkeltos į Socialinių, kultūrinių inovacijų ir rinkodaros skyrių.

Tikimasi, kad sėkmingai veiks Leidybos grupė (ji įtraukta į Socialinių, kultūrinių inovacijų ir rinkodaros skyrių). Kadangi biudžetiniame finansavime nėra numatyta lėšų leidybai, Lietuvių kalbos instituto mokslininkai dalyvauja konkursuose leidiniams finansuoti. Konkursais gaunamos lėšos taip pat mažesnės nei anksčiau, todėl stebimas leidybos lėtėjimas, kuris reiškia, kad ne visi mokslui ir visuomenei reikalingi leidiniai laiku pasiekia skaitytoją. Tai viena iš priežasčių, kodėl kai kurie mokslo žurnalai (pvz., „Bendrinė kalba“) persikėlė į elektroninę terpę (<http://www.bendrinekalba.lt>) ir popieriniu formatu nebėra leidžiami.

2018 metais Lietuvių kalbos instituto mokslo žurnalai poradėti kelti į „Open Journal Systems“ (OJS) sistemą. Tai tarptautinis elektroninių žurnalų leidybos ir publikavimo įrankis, palengvinantis leidėjų ir publikuojamų straipsnių autorių komunikaciją elektroninėje erdvėje. OJS apima visus LKI žurnalų leidimo etapus (nuo rankraščio peržiūros iki galutinio paskelbimo). OJS praplečia ir pagerina prieigą prie Lietuvių kalbos instituto leidžiamų žurnalų, mokslinių tyrimų rezultatų, prieiga internete: <http://journals.lki.lt/index.php>.

Nuo 2007 metų spalio veikia Lituistikos židinys, skirtas lietuvių kalbos sklaidai visuomenėje, kurį per 2017 m. aplankė per 3 000 asmenų. Sumažėjus finansavimui susilpnėjo specializuotos mokslinės bibliotekos kaupimas, tačiau išsaugota tarptautinių periodinių leidinių prenumerata.

2.3. Darbuotojai. Lietuvių kalbos institute šiuo metu dirba 66 mokslininkai ir kiti tyrėjai, iš jų 51 humanitarinių mokslų daktarai, iš kurių 1 Lietuvos mokslų akademijos tikrasis narys profesorius, 3 habilituoti ar praėję habilitacijos procedūrą daktarai profesoriai, 2 humanitarinių mokslų daktarai docentai, 3 praėję habilitacijos procedūrą daktarai. Lietuvių kalbos institute yra 14 dieninių studijų doktorantų. Toks mokslinis potencialas kol kas gali

tenkinti Lietuvių kalbos instituto mokslines reikmes, tačiau įsitraukiant į naujas programas, diegiant naujas technologijas ir aktyviau dalyvaujant mokyklinės lituanistikos plėtojime bei visuomenės švietime, jo nepakanka. Ši problema pasidarė ypač aktuali Lietuvių kalbos institutui plečiant mokslinę veiklą, aktyvinant tyrimų rezultatų sklaidą visuomenėje.

Bendradarbiaudami su informatikais Lietuvių kalbos instituto mokslininkai lietuvių kalbai tirti vis sėkmingiau taiko informacines technologijas. Palaipsniui plečiasi ir darosi gyvesnis tarpinstitucinis ir tarptautinis mokslinis ir mokslo taikomosios veiklos bendradarbiavimas. Vis daugiau Lietuvių kalbos instituto mokslininkų įsitraukia į tarptautines mokslo programas ir projektinę veiklą.

Praėjusio šimtmečio pabaigoje Lietuvių kalbos instituto mokslinės veiklos poreikiai ir galimybės nebuvo deramai subalansuoti, todėl šiuo metu daugeliui strategiškai reikšmingų kalbotyros sričių, pvz., gramatikai, kalbos istorijai, onomastikai, terminologijai, sociolingvistikai vis dar stinga aukščiausio lygio specialistų ir ekspertų. Todėl intensyviai rengiami šių sričių specialistai. Taip pat skatinamas kvalifikacijos kėlimas, dalyvaujant kvalifikacinėse mokyklose, seminaruose, kuriuose paskaitas skaito ne tik Lietuvos, bet ir žymūs užsienio kalbininkai. Skatinamos mokslininkų stažuotės užsienio mokslo įstaigose.

2.4. Planavimo sistema. Lietuvių kalbos institute nuo pat jo įsteigimo veikia ilgalaikio ir trumpalaikio planavimo sistema. Ją sudaro Lietuvių kalbos instituto strateginiai planai, metiniai Lietuvių kalbos instituto, padalinių ir mokslo darbuotojų planai.

Siekiant, kad planavimas būtų lankstus ir operatyvus, pagrįstas efektyviu lėšų naudojimu, jis, be abejo, nuolat tobulinamas atsižvelgiant į modernios žinių visuomenės bei informacinių technologijų keliamus iššūkius.

2.5. Finansiniai ištekliai. Lietuvių kalbos institutui finansuoti skirtų lėšų išlaidoms dinamika: 2010 m. – 3266 tūkst. Lt, 2011 m. – 3251 tūkst. Lt, 2012 m. – 3234,0 tūkst. Lt, 2013 m. – 3489 tūkst. Lt, 2014 m. – 3098 tūkst. Lt, 2015 m. – 908 827 EUR, 2016 m. – 1007,0 tūkst. EUR, 2017 m. – 1054,0 tūkst. EUR, 2018 m. – 1078,0 tūkst. EUR. Mažėjant biudžetiniam finansavimui ir nesant subalansuoto projektinio finansavimo, negalima neįvertinti išaugusio lėšų poreikio. Pavyzdžiui, dėl subalansuotos biudžetinio ir projektinio finansavimo tvarkos nebuvimo metų pradžioje sunku planuoti darbus. Lietuvių kalbos institutas negali žymiai atnaujinti savo mokslinio potencialo, o tai atsiliepia uždavinių, iškeltų Lietuvių kalbos institutui, kaip fundamentinių bei taikomųjų lietuvių kalbos tyrimų centrui, įgyvendinimo spartai. Trūkstant lėšų atlyginimams gali mažėti ir mokslinė produkcija. Gaunamos projektinės bei kitos lėšos mokslinio potencialo augimo problemos dar neišsprendžia dėl nenusistovėjusios projektinio finansavimo tvarkos.

Lietuvių kalbos institutas dalyvauja veiklose, kuriomis siekiama mažiau vartojamas kalbas integruoti į informacinę visuomenę ir taip pat aktyviai dalyvauja mokslo rezultatų komercinimo projektuose.

Nuo 2012 m. iki 2015 m. liepos mėn. pabaigos vykdytas Europos struktūrinių fondų finansuojamas projektas „IRT sprendimų bei turinio, padedančių išsaugoti lietuvių kalbą viešojoje erdvėje, kūrimas bei galimybių jais naudotis sudarymas“ (projekto kodas NR. VP2-3.1-IVPK-12-K-01-005). Projekto metu suskaitmeninti šeši lietuvių kalbos vienakalbiai (sinonimų, antonimų, frazeologijos, sisteminis, palyginimų ir dabartinės kalbos), penki dvikalbiai (lietuvių–latvių, latvių–lietuvių, lietuvių–lenkų, lenkų–lietuvių ir vokiečių–lietuvių) žodynai, *Lietuvių kalbos žodyno* pagrindinė ir papildymų, partizanų dainų, mįslių ir tikėjimo kartotekos. Taip pat sukurti du edukaciniai žaidimai „Rašyba“ ir „Kalbos turtai“, dvi nuotolinio mokymo programos (moduliai) „Lietuvių kalba pradedantiesiems“ ir „Slenksčio (pradedančiųjų lygio) paveikslėlių žodynas“. Taip pat praplėstas bei patobulintas šriftas „Palemonas“. Projekto metu sukurta lietuvių kalbos informacinė sistema (lkiis.lki.lt) leidžia visuomenei nemokamai naudotis projekto metu suskaitmenintais lietuvių kalbos ištekliais bei sukurtomis mokymo priemonėmis. Projektas buvo įgyvendinamas kartu su Lietuvos edukologijos ir Vilniaus universitetais, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutu.

Šiuo metu ieškoma lėšų šiai informacinei sistemai plėtoti ir tobulinti. Planuojama, kad ši Skaitmeninių kalbos išteklių informacinė sistema bus ir toliau plėtojama, apims daugiau kalbos lygmenų, kurių duomenys bus susieti tarpusavyje ir papildys vieni kitus. Kitaip tariant bet kuris vartotojas (nuo mokslininko iki plačiosios visuomenės atstovo) galės gauti ir norimą kalbinę informaciją ir jos kontekstinius duomenis. Parengta paraiška naujojo Lietuvių kalbos instituto projekto „E. kalba infrastruktūros generuojamoms paslaugoms – „Paieška žodžių tinkle“, „E. rinkodara“, „E. sąvokos“ ir „E. patarimai“. Projekte numatoma, kad kuriant žodžių tinklą bus taikomi tarptautiniu mastu pripažinti žodžių tinklų duomenų modeliai bei praktikos (pvz., Princeton Wordnet duomenų modelis), pirminė žodžių tinklo versija apims pasaulinės žodžių tinklų asociacijos (angl. The Global WordNet Association) rekomenduojamą bendrų bazinių sąvokų (angl. Comon Base Concpets) rinkinį, kuris buvo apibrėžtas EuroWordNet ir BalkaNet projektuose, taip pat pirminė žodžių tinklo versija bus parengta integruojant esamus leksikografinius išteklius (Dabartinės lietuvių kalbos žodyną, Sinonimų žodyną, Antonimų žodyną ir kt.).

Nuo 2017 metų Lietuvių kalbos instituto Terminologijos centro mokslininkai pradėjo dalyvauti svarbiame Europos Komisijos finansuojamame projekte *eTranslation TermBank*. Pagrindinis projekto koordinatorius – *Tilde* (Latvija). Projekte taip pat dalyvauja dar

aštuonių institucijų atstovai iš Danijos, Estijos, Slovėnijos, Austrijos, Islandijos ir Švedijos. Projekto tikslas – pagerinti Europos Komisijos automatinio vertimo kokybę ir aprėptį.

Fundamentiniams ir kolektyviniams tyrimams atlikti reikia nuolat atnaujinti ir tobulinti mokslinį potencialą, t. y. bendraujant su Lietuvos ir užsienio mokslo institucijomis rengti aukščiausios kvalifikacijos mokslininkus, galinčius taikyti modernius tyrimo ir taikomosios veiklos metodus, skatinti geros patirties ir mokslininkų mainus bei bendrus tyrimus, tačiau šių procesų optimizavimui gaunamų lėšų ne visada pakanka.

2.6. Apskaitos sistema. Lietuvių kalbos institute apskaita vykdoma pagal buhalterinės apskaitos reikalavimus. Pastaraisiais metais ji vis labiau kompiuterizuojama. Lietuvių kalbos instituto apskaita tvarkoma ir finansinės atskaitos sudaromos vadovaujantis Lietuvos respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymais patvirtintais viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (toliau VSAFAS) ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais buhalterinės apskaitos tvarkymą. Lietuvių kalbos instituto apskaitai tvarkyti naudojama buhalterinės apskaitos programa „Stekas apskaita“.

2.7. Ryšių sistema. Lietuvių kalbos institute vykdomiems fundamentiniams tyrimams ir taikomajai veiklai būtina moderni mokslinių tyrimų materialinė ir informacinė bazė, leidžianti apdoroti didelius duomenų kiekius bei užtikrinti greitą interneto ryšį. Lietuvių kalbos instituto kompiuterių tinklas sudarytas iš trijų dalių: vidinio ir išorinio tinklų ir demilitarizuotos zonos (DMZ). Vidinis tinklas sudarytas iš lokalių vartotojų darbo vietų, duomenų saugyklos, kurioje saugomi nacionaliniai lituanistikos skaitmeniniai ištekliai, bendro naudojimo disko, kuriame keičiamasi informacija, ir pašto serverio. Išorinis tinklas – internetas. DMZ sudaryta iš dviejų interneto serverių, kuriuose laikoma daugiau kaip 14 interneto svetainių. Lietuvių kalbos institute veikia sukurtas naudojimosi skaitmeninėmis duomenų bazėmis reglamentas.

2017 metais atnaujinta Lietuvių kalbos instituto interneto svetainė. Lietuviškos Lietuvių kalbos instituto interneto svetainės duomenys nuolat pildomi, angliška svetainės versija šiuo metu kuriama. Svetainės adresas www.lki.lt. Svetainėje skelbiama informacija apie Lietuvių kalbos institutą ir jo darbuotojų vykdomus tyrimus, pateikiami visuomenei skirti lituanistiniai skaitmeniniai ištekliai (20 tomų Lietuvių kalbos žodynas, <http://www.lkz.lt/>; Senųjų raštų duomenų bazė, <http://www.lki.lt/seniejirastai>; Kalbos konsultacijų bankas, <http://www.lki.lt/lki/kkb/kkb.php>; Kanceliarinės kalbos patarimų bazė, <http://kanceliariniaipatarimai.lki.lt/>, Tarmių archyvo informacinė duomenų bazė, <http://tarmes.lki.lt/>; Tarmių tekstynas, <http://www.lki.lt/tarmiuarchyvas/>; Kalbos namų svetainė, <http://www.kalbosnamai.lt/>; Lietuvos vietovardžių geoinformacinė duomenų bazė, <http://lvvgdb.lki.lt/vietovardziai/Default.aspx?pid=1>; Vietovardžių žodynas,

<http://vietovardziai.lki.lt/>; Lietuvių-vengrų kalbų žodynas <http://www.morphologic.hu/wrapper.html>; Lietuvių kalbos naujažodžių duomenynas <http://naujazodziai.lki.lt/>; pradėti sintaksiškai anotuoti publicistikos tekstai VILniaus SINaksinis TEKStynas VIISINTEKS http://www.lki.lt/LKI_LT/index.php?option=com_content&view=article&id=803&Itemid=153). Lietuvių kalbos instituto leidykla informuoja apie savo leidinius Lietuvių kalbos instituto tinklalapyje, <http://lki.lt/leidiniai/>.

2.8. Vidaus kontrolės sistema. Lietuvių kalbos institute sukurta vidinės kontrolės sistema, patvirtinta rizikos veiksnių valdymo tvarka. Mokslo darbuotojams ir tyrėjams periodiškai nustatyta tvarka rengiami konkursai, kuriuos remdamasi atitinkamais nuostatais vykdo Lietuvių kalbos instituto Mokslo tarybos patvirtinta Konkursų ir atestacijos komisija. Padalinių darbuotojai ir vadovai kasmet atsiskaito Lietuvių kalbos instituto direktijai. Pasikeitus Mokslo ir studijų institucijų mokslo (meno) vertinimo metodikai, pasikeitė ir Lietuvių kalbos instituto atsiskaitymo tvarka. Už mokslinę produkciją atsiskaitoma kiekvienais metais.

3. Stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės.

3.1. Pagrindinės Lietuvių kalbos instituto **stiprybės** yra šios:

- Lietuvių kalbos institute dirba aukščiausio lygio mokslinį potencialą turintys mokslininkai. Daugelio krypčių moksliniai tyrimai atliekami tik Lietuvių kalbos institute. Per Lietuvių kalbos instituto veiklos laiką susiformavo konkrečių krypčių tyrimus atliekančios stiprios mokslininkų grupės, susikūrė kelios lituanistikos mokyklos.
- Vykdomi tarptautiniai ir tarpdalykiniai tyrimai.
- Kaupiami, tvarkomi ir kompiuterizuojami lietuvių kalbos ištekliai.
- Sukurtos sąlygos mokslininkų kolektyvams rengti apibendrinamuosius fundamentinius darbus.
- Palaikomas nenutrūkstamas ryšys su visuomene, vyksta mokslo sklaidos procesai.
- Lietuvių kalbos institute dirbami Lietuvos valstybei ir visuomenei reikšmingi kolektyviniai lietuvių kalbotyros darbai (tokie kaip Bendrinės lietuvių kalbos žodynas, Senųjų raštų duomenų bazė, Lietuvos vietovardžių geoinformacinė duomenų bazė, Lietuvos vietovardžių žodynas ir pan.).
- Lietuvių kalbos institute turima labai gera minkštoji infrastruktūra: palaikomos ir tobulinamos įvairios duomenų bazės su kompiuteriniais kalbininkų darbo įrankiais.

- Lietuvių kalbos institute tampa aukščiausios kompetencijos centru, kuriame gali stažuoti ir kelti kvalifikaciją ne tik Lietuvos, bet ir užsienio lietuvių kalbos tyrėjai.

- Lietuvių kalbos institute vykdomi ne tik nacionaliniai, bet ir tarptautiniai mokslo projektai.

3.2. Lietuvių kalbos instituto **silpnybės** yra kelios:

- Nesubalansuota projektinių ir planinių darbų sistema ne visada yra palanki siekti aukščiausios kokybės.

- Išorinio atsiskaitymo už mokslo rezultatus sistema nėra palanki didelio teorinio pasirengimo ir ilgo laiko reikalaujančioms fundamentinėms sintezėms parengti.

- Nenuosekli mokslininkų kartų kaita.

- Lietuvoje nėra rengiamas mokslinis potencialas kai kuriems šiuolaikiniams kalbos tyrimams atlikti, todėl sunku plėtoti tokias dabar reikalingas sritis kaip kalbos ir verslo, kalbos ir IT santykių tyrimai ir t. t.

3.3. Pagrindinės Instituto **galimybės** yra šios:

- Lietuvių kalbos institutas pajėgus būti lietuvių kalbos fundamentinių bei taikomųjų tyrimų ir kalbos politikos formavimo centru.

- Jaunas mokslinis kolektyvas yra pasirengęs plėtoti tradicines ir modernias lietuvių kalbotyros sritis.

- Mokslininkai yra pasirengę spręsti valstybei ir visuomenei išskylančius kalbos ir terminijos vartojimo bei norminimo klausimus.

- Lietuvių kalbos institute turi didelę patirtį kaupiant kalbos išteklius ir raštijos paveldą, todėl gali ir turi plėtoti tuos darbus aukščiausiu ekspertiniu lygiu.

- Sukaupta patirtis leidžia aktyviai remti (konkrečiais atvejais incijuoti) baltistikos ir lituanistikos tyrimus užsienyje.

- Plėtodamas tarptautinius ryšius, Lietuvių kalbos institutas užima vis svarbesnę vietą tarptautinėje mokslo sistemoje.

- Lanksti vidaus Lietuvių kalbos instituto vadyba sudaro visas sąlygas plėtoti tarpdalykinius tyrimus.

3.4. Pagrindinės Lietuvių kalbos institutui kylančios **grėsmės** yra tokios:

- Šiuo metu mokslo politikoje esantis teisinis nestabilumas ir socialinis

nesaugumas.

- Dar ne visiškai funkcionuojanti lituanistikos plėtros strategija.
- Mokslinio darbo prestižo smukimas šalyje.
- Tik projektinis finansavimas gali nutraukti kai kurių kryptų tęstinumą bei aukščiausios kvalifikacijos mokslininkų parengimą.
- Projektinio finansavimo mažėjimas (pvz., 2017 m. Lietuvos mokslo taryba nerėmė nė vieno Lietuvių kalbos instituto leidinio leidybos).
- Prasta Lietuvių kalbos instituto informacinių technologijų infrastruktūra, tam jau kurį laiką visai neskiriama lėšų
- Lietuvių kalbos instituto mokslininkai ne visada gali dalyvauti tarptautinėse konferencijose užsienyje, Lietuvių kalbos institutas ne visada gali tam skirti lėšų, o gauti lėšų iš kitų institucijų ne visada pavyksta.

STRATEGINIS TIKSLAS:

LIETUVIŲ KALBOS MOKSLINIŲ TYRIMŲ BEI TAIKOMOSIOS VEIKLOS PLĖTOJIMAS IR SKLAIDA 01. 01

Efektų kriterijus: mokslinių tyrimų bei taikomosios veiklos efekto koeficientas (mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos plėtros koeficientų vidurkio ir jų sklaidos koeficiento sandauga), atspindintis, kaip Lietuvių kalbos institute subalansuoti fundamentiniai tyrimai bei taikomoji veikla ir kaip jų rezultatai skelbiami visuomenei.

Vertinimo kriterijaus kodas	Efektų vertinimo kriterijaus pavadinimas ir mato vienetas	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
E-01-01	1. Mokslinių tyrimų bei taikomosios veiklos efekto koeficientas.	1,02	1,02	1,02	1,02

**STRATEGINĮ TIKSLĄ ĮGYVENDINANČIOS PROGRAMOS
LIETUVIŲ KALBOS MOKSLINIŲ TYRIMŲ BEI TAIKOMOSIOS
VEIKLOS PLĖTOJIMAS IR SKLAIDA (01.01)**

Bendroji informacija apie programą

Programa įgyvendinamas strateginis tikslas „Plėtoti lietuvių kalbos mokslinius tyrimus ir užtikrinti jų sklaidą“. Šią veiklą apibrėžia Lietuvių kalbos instituto įstatai. Tai ilgalaikė programa, kurią vykdo visi Lietuvių kalbos instituto darbuotojai, t. y. 66 mokslininkai ir kiti tyrėjai. Nusistovėjus finansavimui, pareigybių skaičius turėtų išaugti, nes lietuvių kalbos mokslui atsiranda naujų iššūkių.

Nuo 2017 m. rugpjūčio laikinai programos koordinatoriaus pareigas eina dr. Aurelija Tamulionienė, mokslinė sekretorė, pavaduojanti direktoriaus pavaduotoją mokslo reikalams, tel. (8 5) 234 71 94, el. p. aurelija.tamulioniene@lki.lt.

Lietuvių kalbos institutas turi kurti naujas žinias apie lietuvių kalbos istoriją ir funkcionavimą šiuolaikinėje visuomenėje, užtikrinančias lietuvių kalbotyros raidą, įtvirtinančias kalbinę identitetą bei nacionalinės kultūros plėtrą; aukščiausiu lygiu užtikrinti modernų pasaulinį lietuvių kalbos fundamentinių ir taikomųjų tyrimų lygį, kaupiti nacionalinių kalbos išteklių duomenų bazes ir archyvus, kurti fundamentinės ir taikomosios mokslo veiklos produktus, koordinuoti informacijos apie lietuvių kalbą ir jos tyrimus sklaidą. Šalis, integruodamasi į daugiakalbę Europos Sąjungą, turi užtikrinti tinkamą lietuvių kalbos mokslo ir pačios kalbos funkcionavimo lygį, ugdyti aukščiausio lygio ekspertus, kaupiti ir saugoti lietuvių kalbos išteklius, sudarančius kalbos ir kultūros paveldą.

Lietuvių kalbos institutas yra pagrindinė lietuvių kalbotyros institucija, sukaupusi didžiausią mokslininkų potencialą, pajėgų taikyti modernius kalbos duomenų kaupimo, apdorojimo ir jų tyrimo metodus, ir turinti būtinas sąlygas sparčiai kalbos mokslo, modernių technologijų taikymo jame bei kalbotyros taikymo kompiuterinėje terpėje pažangai. Lietuvių kalbos instituto Geolingvistikos centro Tarmių archyve skaitmeninamas, kaupiamas ir tvarkomi tarmių duomenys bei kalbos išteklių duomenų bazės. Be to, tvarkomi šie kalbos ištekliai: akademinio „Lietuvių kalbos žodyno“ elektroninė kartoteka su paieškos sistema, senųjų raštų duomenų bazė, tarmių duomenų bazė, bendrinės kalbos duomenų bazė, sinonimų duomenų bazė, terminų sinonimų duomenų bazė, duomenų bazė „Lietuvių kalbos terminų sinonimija“, duomenų bazė „Naujažodžių duomenynas“, kalbos konsultacijų bankas, svetimžodžių duomenų bazė, dabartinės vartosenos skaitmeninė kartoteka, kalbos rekomendacijų kompiuterinė duomenų bazė, istorinių vietovardžių duomenų bazė,

dabartinių vietovardžių duomenų bazė, asmenvardžių duomenų bazė. Šios bazės sudaro didžiausią Lietuvoje lingvistiškai aprašytų kalbos išteklių banką, kuris yra mokslo fundamentinių ir taikomųjų tyrimų pagrindas, mokymo bazė studentams humanitaroms bei mokslo veiklos produktų kūrimo šaltinis. Kalbos raida lemia poreikį nuolat vertinti naujus reiškinius ir papildyti Tarmių archyvą bei duomenų bases. Informacinių technologijų ir žinių visuomenės poreikiai skatina spartų jų skaitmeninimą, užtikrinantį kalbos išteklių prieinamumą internetu.

Lietuvių kalbos instituto leidžiami mokslo žurnalai pradėti kelti į „Open Journal Systems“ (toliau – OJS) sistemą. Tai tarptautinis elektroninių žurnalų leidybos ir publikavimo įrankis, palengvinantis leidėjų ir publikuojamų straipsnių autorių komunikaciją elektroninėje erdvėje. OJS apima visus LKI žurnalų leidimo etapus (nuo rankraščio peržiūros iki galutinio paskelbimo). OJS praplečia ir pagerina prieigą prie Lietuvių kalbos instituto leidžiamų žurnalų, mokslinių tyrimų rezultatų, prieiga internete: <http://journals.lki.lt/index.php>.

Lietuvių kalbos, kaip etninės savasties, tyrimų plėtojimas neatsiejamas nuo visuomenės švietimo. Visuomenė turi žinoti, kaip tiriama lietuvių kalba, kokie tų tyrimų rezultatai ir reikšmė. Tai svarbi ne tik kalbinio tapatumo, bet ir bendrojo išsilavinimo bei savarankiško mąstymo ir savivokos prielaida. Visuomenei turi būti akivaizdu, kad Lietuvių kalbos institutas nėra uždara mokslo institucija, bet paramos kitiems šaltinis, aktualiausius visuomenės kalbos žinių ir vartojimo poreikius tenkinanti, naujausius fundamentinių tyrimų ir taikomosios veiklos rezultatus skelbianči, švietimo, mokslo ir kultūros institucijų atstovams, studentams, moksleiviams seminarus ir kitus renginius organizuojanti, informacijos apie lietuvių kalbos tyrimus sklaidą Lietuvoje ir užsienyje koordinuojanti institucija.

(4 priedas)

2 lentelė. (2018–2020)-ųjų metų programos tikslai, uždaviniai, priemonės ir asignavimai

Tikslo, uždavinio, priemonės kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	2018-ųjų metų asignavimai (tūkst.eur.)				Numatomi 2019-ųjų metų asignavimai (tūkst.eur.)				Numatomi 2020-ųjų metų asignavimai (tūkst.eur.)				Tarpinstitucinio veiklos plano kodas, Vyriausybės prioriteto kodas
		iš viso	iš jų			iš viso	iš jų			iš viso	iš jų			
			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	urtui įsigyti		iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	Turtui įsigyti		iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	Turtui įsigyti	
	Tikslas:													
1	Lietuvių kalbos mokslinių tyrimų bei taikomosios veiklos plėtojimas ir sklaida	1078,0	1078,0	755,0		1078,0	1078,0	755,0		1078,0	1078,0	755,0		
	Uždavinys:													
1.01	Užtikrinti aukščiausio lygio lietuvių kalbos mokslinius tyrimus ir taikomąją veiklą	1078,0	1078,0	755,0		1078,0	1078,0	755,0		1078,0	1078,0	755,0		
	Priemonė:													
1.01.01	Plėtoti fundamentinius ir taikomuosius lietuvių kalbos tyrimus, rengti lietuvių kalbotyros specialistus, administruoti lietuvių kalbos išteklius, rengti ir leisti mokslo žodynus, enciklopedijas, kalbos šaltinius	1078,0	1078,0	755,0		1078,0	1078,0	755,0		1078,0	1078,0	755,0		
	1. Iš viso Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	1078,0	1078,0	755,0		1078,0	1078,0	755,0		1078,0	1078,0	755,0		
	iš jo: 1.1. bendrojo finansavimo lėšos	1049,0	1049,0	750,0		1049,0	1049,0	750,0		1049,0	1049,0	750,0		

(4 priedas)

1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos													
1.3. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos	29,0	29,0	5,0		29,5	29,0	5,0		29,0	29,0	5,0		
2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)													
Iš viso programai finansuoti (1+2)	1078,0	1078,0	755,0		1078,0	1078,0	755,0		1078,0	1078,0	755,0		

1. $(n - 1)$ – einamieji metai, (n) – pirmieji planuojami metai, $(n + 1)$ – antrieji planuojami metai ir $(n + 2)$ – tretieji planuojami metai.
2. Skiltyje „Tikslo, uždavinio, priemonės kodas“ įrašomi programos tikslų, uždavinių ir priemonių kodai.
3. Skiltyje „Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas“ įrašomi programos tikslų, uždavinių ir priemonių pavadinimai; jie išdėstomi nuosekliai ir prioriteto tvarka.

4. Jeigu institucija įgyvendina tarpinstitucinio veiklos plano priemones, skilties „Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas“ eilutėje nurodoma tarpinstitucinio veiklos plano priemonė, kaip nurodyta tarpinstituciniame veiklos plane. Šiai priemonei skiltyje „Tikslo, uždavinio, priemonės kodas / tarpinstitucinio veiklos plano kodas“ suteikiamas strateginio veiklos plano priemonės kodas ir nurodomas Finansų ministerijos suteiktas tarpinstitucinio veiklos plano kodas. Taip pat nurodomi šiai tarpinstitucinio veiklos plano priemonei vykdyti skirti asignavimai.

5. Skiltyje „Tarpinstitucinio veiklos plano kodas / Vyriausybės prioriteto kodas“ įrašomas Finansų ministerijos suteiktas tarpinstitucinio veiklos plano kodas arba Ministro Pirmininko tarnybos nustatyti Vyriausybės prioriteto kodai. Jeigu priemonė yra tarpinstitucinio veiklos plano priemonė ir susijusi su Vyriausybės prioritetu, nurodomi abu kodai.

6. Skiltys „Patvirtinti $(n - 1)$ -ųjų metų asignavimai“ pildomos tik rengiant strateginio veiklos plano programų projektus. Rengiant tvirtinti strateginius veiklos planus, šios skiltys lentelėje panaikinamos.

7. Nurodant programos asignavimus pagal šaltinius:

eilutėje „1. Iš viso Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas“ nurodomi asignavimai iš valstybės biudžeto, t. y. visų programų bendra suma turi atitikti planavimo etape – planuojamus asignavimus, priėmus biudžeto įstatymą – įstatymu nustatytus asignavimus asignavimų valdytojui;

eilutėse „1.1. bendrojo finansavimo lėšos“ ir „1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos“ lėšas nurodo Europos Sąjungos finansinę paramą administruojančios institucijos ir naudojančios (techninės paramos lėšas) institucijos;

eilutėje „2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)“ lėšas nurodo institucijos, kurios planuoja gauti lėšų iš paramą administruojančių institucijų arba tiesiogiai iš Europos Sąjungos institucijų vykdomiems projektams finansuoti (dėl kurių pasirašytos sutartys, priimti sprendimai dėl lėšų skyrimo) ir kitų teisėtai gautų lėšų.

(4 priedas)

3 lentelė. Rezultato ir produkto vertinimo kriterijai ir jų reikšmės

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	2017-ųjų metų	2018-ųjų metų	2019-ųjų metų	2020-ųjų metų	(n + x)-ųjų metų
	1-ajam 1-osios programos tikslui:					
R-01-01-01-01	1. Mokslinių tyrimų plėtros koeficientas	1,02	1,02	1,02	1,02	
R-01-01-01-02	2. Taikomosios veiklos plėtros koeficientas	1	1	1	1	
R-01-01-01-03	3. Mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos sklaidos koeficientas	1,02	1,02	1,02	1,02	
	1-ojo programos tikslo <i>pirmajam</i> uždaviniui					
P-01-01-01-01-01	1. Paskelbtų mokslinių straipsnių skaičius, tenkantis vienam mokslininkui	1,3	1,3	1,3	1,3	
P-01-01-01-01-02	2. Parengtų kolektyvinių kapitalinių darbų ir žodynų autorinių lankų skaičius, tenkantis vienam mokslininkui	2,10	2,10	2,10	2,10	
P-01-01-01-01-03	3. Lietuvių kalbos instituto darbuotojų paskelbtų mokslinių leidinių skaičius	10	10	10	10	
	1-ojo programos tikslo <i>antrajam</i> uždaviniui					
P-01-01-01-02-01	Doktorantų skaičius	13	13	13	13	

(4 priedas)

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	2017-ųjų metų	2018-ųjų metų	2019-ųjų metų	2020-ųjų metų	(n + x)-ųjų metų
	1-ojo programos tikslo <i>trečiajam</i> uždaviniui					
P-01-01-01-03-01	1. Kuriamų elektroninių duomenų bazių skaičius	14	14	16	16	
E-01-1	Mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos efekto koeficientas	1,02	1,02	1,02	1,02	

1. Rezultato kriterijaus kodą sudaro brūkšneliais atskirta raidė „R“, programos kodas, programos tikslo kodas, rezultato kriterijaus numeris didėjančia eilės tvarka, pradedant skaitmeniu 01.

2. Produkto kriterijaus kodą sudaro brūkšneliais atskirta raidė „P“, programos kodas, programos tikslo kodas, uždavinio kodas, produkto kriterijaus numeris (didėjančia eilės tvarka, pradedant skaitmeniu 01).

3. Rezultato ir produkto vertinimo kriterijai, kurių reikšmes sudėtinga numatyti rengiant strateginio veiklos plano projektą pasitarimams, suderinus su Ministro Pirmininko tarnyba, nurodomi tikslinant strateginio veiklos plano projektus pagal pasitarimų rezultatus.

(4 priedas)

4 lentelė. 2018 m. pareigybių skaičius pagal pareigybių grupes

Eil. Nr.	Institucijos / įstaigos pavadinimas	Pareigybių skaičius							Išlaidos darbo užmokesčiui, (tūkst.eur.)	
		Institucijos / įstaigos vadovai ir pavaduotojai		Kitų padalinių vadovai ir pavaduotojai		Specialistai / pareigūnai, neturintys pavaldžių asmenų, ir kiti		iš viso		iš jų valstybės tarnautojai
		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai	iš viso	iš jų valstybės tarnautojai	iš viso	iš jų valstybės tarnautojai			
	Lietuvių kalbos institutas									
.1	Valstybės biudžeto lėšos (1.1.1.1.1)	4		10		80		94	750,0	
.2	Biudžetinių įstaigų pajamų įmokos (1.4.1.1.1)								5,0	
	Kiti biudžeto lėšas gaunantys subjektai*									
	Iš viso pareigybių	4		10		80		94	755,0	
	Iš viso išlaidų darbo užmokesčiui	64,9		157,2		532,9			755,0	

Nurodomas asignavimų valdytojams pavaldžių biudžetinių įstaigų planuojamas skaičius pareigybių (valstybės politikų, valstybės pareigūnų, prokurorų, teisėjų, valstybės tarnautojų (įskaitant politinio (asmeninio) pasitikėjimo ir statutinius valstybės tarnautojus), karių ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis), kurioms išlaikyti darbo užmokestis planuojamas iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų:

1. Skiltyje „institucijos / įstaigos vadovai ir pavaduotojai“ nurodomi institucijų ir įstaigų vadovai ir jų pavaduotojai, administracijos vadovai, departamentų (valdybų) direktoriai ir pavaduotojai.

2. Skiltyje „kitų padalinių vadovai ir pavaduotojai“ nurodomi skyrių, poskyrių vadovai, pavaduotojai ir kiti vadovai, turintys pavaldžių asmenų.

3. Skiltyje „specialistai / pareigūnai, neturintys pavaldžių asmenų, ir kiti“ nurodomos visos kitos pareigybės, nepriskirtos vadovų grupei.

* Eilutėje „Kiti biudžeto lėšas gaunantys subjektai“ nurodomi subjektai, vadovaujantis Metodikos 35 punktu.

Kartu su lentele gali būti pateikiami paaiškinimai dėl pareigybių skaičiaus, atsižvelgiant į institucijų ir įstaigų veiklos specifiką.

(4 priedas)

5 lentelė. Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimas per strateginį veiklos planą 2017-aisiais metais

Vyriausybės programa		Strateginis veiklos planas	
Nr.	Nuostatos pavadinimas	Uždavinio / priemonės pavadinimas	Kodas
1	<p>Mokslas ir technologijos</p> <p>217. Kursime tarptautinio lygio mokslo, studijų ir žinių ekonomikos branduolius, spartinsime žinių visuomenės kūrimą ir stiprinsime ilgalaikius Lietuvos ūkio konkurencingumo pagrindus.</p> <p>Kultūros politika</p> <p>242. Saugosime ir propaguosime nacionalinės kultūros savitumą ir atvirumą kitų tautų kultūroms, atsižvelgdami į ES ir pasaulio kultūras; tobulinsime Lietuvos kultūros politikos modelį, atsižvelgdami į Lietuvos narystės ES keliamus iššūkius ir globalizacijos keliamą įtampą.</p>	Lietuvių kalbos mokslinių tyrimų bei taikomosios veiklos plėtojimas ir sklaida	01

(4 priedas)

	<p>Mokslas ir technologijos</p> <p>216. Informuosime visuomenę apie šalies mokslo laimėjimus, naujoves, sieksime sudominti visuomenę mokslu ir technologijomis. Populiarinsime inovacijų svarbą šalies ūkiui ir visuomenės raidai.</p> <p>217. Kursime tarptautinio lygio mokslo, studijų ir žinių ekonomikos branduolius, spartinsime žinių visuomenės kūrimą ir stiprinsime ilgalaikius Lietuvos ūkio konkurencingumo pagrindus.</p>	<p>Užtikrinti aukščiausio lygio lietuvių kalbos mokslinius tyrimus ir taikomąją veiklą</p>	<p>01.01</p>
--	---	--	--------------

(4 priedas)

	<p>Mokslas ir technologijos</p> <p>216. Informuosime visuomenę apie šalies mokslo laimėjimus, naujoves, sieksime sudominti visuomenę mokslu ir technologijomis. Populiarinsime inovacijų svarbą šalies ūkiui ir visuomenės raidai.</p> <p>217. Kursime tarptautinio lygio mokslo, studijų ir žinių ekonomikos branduolius, spartinsime žinių visuomenės kūrimą ir stiprinsime ilgalaikius Lietuvos ūkio konkurencingumo pagrindus.</p> <p>219. Didinsime pagal trečiosios pakopos studijų programą (doktorantūroje) studijuojančių studentų skaičių. Skatinsime, kad būtų pritraukiami ne tik šalies, bet ir užsienio studentai. Skatinsime doktorantūrą baigusiu asmenų stažuotes.</p>	<p>Plėtoti fundamentinius ir taikomuosius lietuvių kalbos tyrimus, rengti lietuvių kalbotyros specialistus, administruoti lietuvių kalbos išteklius, rengti ir leisti mokslo žodynus, enciklopedijas, kalbos šaltinius</p>	<p>01.01. 01.</p>
--	--	--	-----------------------

Skiltyje „Kodas“ nurodomas 2 lentelės „(n – 1) – (n + 2)–ųjų metų programos tikslai, uždaviniai, priemonės ir asignavimai“ skiltyje „Kodas“ nurodytas uždavinio / priemonės kodas.

(Vertinimo kriterijaus techninio priedo forma)
VERTINIMO KRITERIJAUŠ TECHNINIS PRIEDAS

2018–2020 metai

Pavadinimas	Kodas
Lietuvių kalbos institutas	90.900.1598
Plėtoti lietuvių kalbos mokslinius tyrimus ir užtikrinti jų sklaidą	01
Mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos efekto koeficientas	E-01-1

1.	Apibrėžimas	Mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos efekto koeficientas
2.	Ar tai naujas vertinimo kriterijus	Ne.
3.	Pasirinkimo pagrindimas	Atspindi, kaip Lietuvių kalbos institute subalansuoti fundamentiniai tyrimai bei taikomoji veikla ir kaip jų rezultatai skelbiami visuomenei.
4.	Skaičiavimo metodas	Mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos plėtros koeficientų vidurkio ir jų sklaidos koeficiento sandauga. Ataskaitiniu laikotarpiu siekiama efekto koeficiento reikšmė – 1,02.
5.	Duomenų šaltinis	Lietuvių kalbos instituto padalinių ataskaitos.
6.	Duomenų auditas	Duomenų auditas nebuvo atliktas.
7.	Skaičiavimo reguliarumas	Kas metus.
8.	Už vertinimo kriterijų atsakingas kontaktinis asmuo	Mokslinė sekretorė, pavaduojanti direktoriaus pavaduotoją mokslo reikalams, dr. Aurelija Tamulionienė.
9.	Kita informacija apie vertinimo kriterijaus patikimumą	-

Direktorė

Prof. dr. Elena Jolanta Zabarskaitė